

<i>A tantárgy címe</i> Irodalmi- és filmszociográfia	<i>A tantárgy kódja</i> BMNSZ15500M	<i>Félév</i> 2019/20/2
<i>A tantárgy típusa</i> gyakorlat	<i>Óraszám</i> heti 2	<i>Kreditek száma</i> 4

Tantárgy célja:

A kurzus megismerteti a műalkotások (irodalmi szövegek, képek, filmek) szociológiai szempontú elemzésének módszereivel és fejleszti az elemzési készségeket. A kiválasztott művek egyrészt a 20. század elejének rétegzett társadalmának irodalmi, filmes, illetve képi reprezentációját mutatják be, másfelől a szocializmus, illetve az 1989-es rendszerváltást követő kapitalista társadalmi formációk társadalom ábrázolásával ismertetnek meg. A művek elemzése lehetővé teszi, hogy a társadalmi szegmentálódás, rétegződés, osztálytagoltság és funkcionális differenciálódás megfigyelhető legyen a társadalom működtetésében. A kurzus tudásmenedzsment szoftvereken alapuló csoportmunka módszerekkel fejleszti az elemzési készséget.

Oktató: Török Balázs

A tantárgy leírása:

Sorszám	Témakör	Óraszám
1	Célok, tartalmak, módszerek Bevezetés. A tantárgy céljai, tartalmi. Szempontok az irodalmi szociográfiai írások és filmek elemzéséhez. (szocedu web oldal.)	2
2	Az irodalmi szociográfia előzményei, műfaji sajátosságai Bartha Miklós: Kazárföldön 1901. (részletek). Nemes Lipót: A bűnöző társadalom kialakulása (1935) Proletárlakások (1919)	2
3	Társadalmi érzékenység, társadalmi problématerkép Féja Géza cikkei	2
4	Áttekintő társadalmi problémalátás Szekfü Gyula: Három nemzedék (IV. Társadalmi osztályok és mulasztások fejezet) (312-332.p)	2
5	Az irodalom társadalmi üzenetei 1. Nyugat felé fordulás (Oláh Gábor: Keletiek Nyugaton; Hegedűs Gyula: Keletiek Nyugaton) Babits Mihály: Baloldal és Nyugatosság 1930. 15. szám (1-2-3-4) Társadalmi kérdések Ady Endre írásaiban	2
6	Az irodalom társadalmi üzenetei 2. A népi irodalom (Dr Görömbei András - Mindentudás egyeteme) Fábián Dániel, József Attila : Ki a faluba! Én is jártam az Isonzónál (1986) Jön az öcsém (1919)	2
7	A polgári társadalom Márai Sándor: Egy polgár vallomásai (1934) A filmek társadalmi üzenetei: Luis Bunuel: Föld kenyér nélkül (1932) Coal Face – Szénporos arc (1935) The Plow That Broke the Plains (1936) Fekete vonat (1970)	2
8	Társadalmi problémaérzékelés Koloh Gábor: Az ormánsági egyke ... Kodolányi János: A hazugság öl Németh László: Horváthné meghal (1925) Kodolányi János: Sötétség (1933)	2

9	Az uradalmi társadalom Illyés Gyula: A puszták népe (1936)	2
10	Visszatekintő játékfilmes feldolgozás Bereményi Géza: A tanítványok Závada Pál: Filmszociográfiák a faluról és a történelemtől	2
11	Életstratégiák és törésvonalak Kovács Zoltán – Káderarcképek Sára Sándor: Pergőtűz	2
12	A filmes társadalomábrázolás a Direct Cinema műfaja vizsgafilmek az 1960-as, 70-es évekből. Wim Wenders: Egy hiteles ember	2
13	A fogyasztói társadalom kialakulása felé Csoóri Sándor: Tudósítás a toronyból Balaton retro (Papp Gábor) Nyaraló proletárok a Balatonnál (1919)	2
14	Amatőr színészek és a realitás közelítése Rengeteg (2003) (Fliegeauf Benedek)	2
15	Kritikai elitábrázolás Inside Job (Benfentesek 2008)	2

Értékelés, követelmények:

Az órákra megadott szövegek ismerete. Kiselőadások tartása. Aktív részvétel a megbeszéléseken. A szoc.edu20.org rendszerben kiadott feladatok teljesítése. Saját szociográfiai vázlat és leírás készítése (12.000 karakter szóközzel). Szociográfiai jellegű adat vagy képi anyag összeállítása.

Kötelező film és irodalom:

Hegedűs Gyula: Keletiek Nyugaton; Oláh Gábor "Keletiek Nyugaton" című művéről. in: Nyugat, 1908. 23. szám

Bartha Miklós: Kazárföldön (1901) (megadott részletek).

Oláh Gábor: Keletiek Nyugaton (1909)(megadott részletek)

Nemes Lipót: A bűnöző társadalom kialakulása (részletek) (1935)

Szekfű Gyula: Három nemzedék

Féja Géza cikkei (szocedu rendszerben megadottak.)

Babits Mihály: Baloldal és Nyugatosság (1930)

Luis Bunuel: Föld kenyér nélkül (elemzés)

Illyés Gyula: A puszták népe (1936)

Kovács Zoltán – Káderek in: Kovács Zoltán (2000): Decemberi szüret. Budapest, Püski.

Závada Pál: Filmszociográfiák a faluról és a történelemtől, Filmkultúra, 1988. (24. évf.) 3. sz. 53-66.

Bereményi Géza: A tanítványok (film)

Luis Bunuel: Föld kenyér nélkül (1932) (részlet)

Coal Face – Szénporos arc (1935) (részlet)

Sára Sándor: Cigányok

Fekete vonat (1970)

Ajánlott film irodalom:

Vizsgafilmek az 1960-as, 70-es évekből.

Baton retro – (2007)

Primary – Kennedy vs. Humphrey

Rengeteg (2003) (Fliegeauf Benedek)

Inside Job (Benfentesek 2008) (Tananyagforrások között.)

Pergőtűz (Sára Sándor)